

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ
ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ**

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՈՂՈՔԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Բողոքի ծածկագիրը և ամսաթիվը՝ ԳԲՔԱ-ԼՕ-2019/31, 16.05.2019թ.

Բողոք բերող անձ՝ «Մովսեսյան» ՍՊԸ

Պատվիրատու՝ «ՀԱՅԱԷՐՈՆԱՎԻԳԱՑԻԱ» ՓԲԸ

Գնման ընթացակարգի ծածկագիրը՝ «ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19» գնանշման հարցում

Գնման առարկան՝ Համակարգչային սարքավորումների և օժանդակ նյութերի ձեռքբերում

Բողոքի պահանջը՝

ԽՆԴՐՈՒՄ ԵՄ,

1. Դադարեցնել ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19 ծածկագրով գնահատող հանձնաժողովի 30.04.2019թ. ժամը 16:00-ին N6 արձանագրության 1-ին կետում շարադրված, ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ հայտը մերժելու մասին որոշումը,
2. Դադարեցնել ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19 ծածկագրով գնահատող հանձնաժողովի 10.05.2019թ. ժամը 16:00-ին N7 արձանագրության 2-ին կետում շարադրված, 32-րդ չափաբաժնով գնումը չկայացած համարելու մասին որոշումը,
3. Պարտավորեցնել ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19 ծածկագրով գնահատող հանձնաժողովին հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ ժամկետանց հարկային պարտավորություն չունենալու մասին ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ ներկայացրած հայտարարությունը համարել իրականությանը համապատասխանող,
4. Պարտավորեցնել Գնահատողին սույն բողոքում ներկայացված հիմնավորումների շրջանակում ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի հայտը գնահատել հրավերի պահանջներին համապատասխանող:

ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ՝ Լ. ՕՀԱՆՅԱՆ

ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ՝ Լ.ԱՆԱՆԻԿՅԱՆ

Նիստերին կարելի է առցանց հետևել <https://www.e-gov.am/gnumner/> հղումով.

Տեղեկացնում ենք, որ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի՝

- 50-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ յուրաքանչյուր անձ, որի շահերը խախտվել են կամ կարող են խախտվել բողոքարկման հիմք ծառայած գործողությունների արդյունքում, իրավունք ունի մասնակցելու բողոքարկման ընթացակարգին՝ մինչև բողոքի վերաբերյալ որոշում ընդունելու ժամկետը գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձին ներկայացնելով համանման բողոք: Նույն հոդվածի համաձայն՝ բողոքարկման ընթացակարգին չմասնակցած անձը զրկվում է գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձին համանման բողոք ներկայացնելու իրավունքից,
- 51-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձին ներկայացված բողոքն ինքնաբերաբար կասեցնում է գնման գործընթացը՝ նույն օրենքի 50-րդ հոդվածի 9-րդ մասով նախատեսված հայտարարությունը հրապարակվելու օրվանից մինչև բողոքարկման վերաբերյալ ընդունված որոշման՝ տեղեկագրում հրապարակման օրը ներառյալ:

«ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ» ՍՊԸ

«MOVSESSIAN» LLC

Tel./հա (37410)501883, (37460)641883, (37491) 037788

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻՆ
Ք. Երևան, Մելիք Աղամյան 1

Ընթացակարգի ծածկագիրը՝ ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19
Գնման առարկան՝ ՀԱՄԱԿԱՐԳԶԱՅԻՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ և
ՕԺԱՆԴԱԿ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՁԵՆՔԲԵՐՈՒՄ

Պատվիրատու՝ «ՀԱՅԱԵՐՈՆԱՎԻԳԱՏԻԱ» ՓԲԸ
Հասցեն՝ ք.Երևան, Ի. Գառապարյան 33

Մասնակից՝ «ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ» ՍՊԸ
Տնօրեն Գ. ՄՈՎՍԵՍՅԱՆԻՑ
ք. Երևան, Զաքիան 3շ, 29րև.
Հեռ.՝ (37410) 501883, (37460) 641883
Էլ փոստ՝ computerland@mail.ru
ՀՎՀՀ 02648041
ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ ՓԲԸ
Հ/Հ 1570023726030100

ԲՈՂՈՔ

10.04.2019թ.-ին ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն հայտ է ներկայացրել «ՀԱՅԱԵՐՈՆԱՎԻԳԱՏԻԱ» ՓԲԸ-ի կայսռիետ՝ Գնահատող կամ Պատվիրատու կողմից հայտարարված ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19 ծածկագրով գնանշման փառցման ընթացակարգին մասնակցելու նպատակով: Մինչև հայտը ներկայացնելը, ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն Taxeservice.am կայքի միջոցով դիտել և համոզվել է, որ 10.04.2019թ. դրությամբ ժամկետանց հարկային պարտավորությունները կազմում են 0 ՀՀ դրամ:

Հայտը ներկայացնելու օրվա՝ 10.04.2019թ. դրությամբ՝ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ կողմից գնային առաջարկ է ներկայացվել 14,15,16,17,20,26,27,30,31,32 չափաբաժինների համար, իսկ գնային առաջարկում ներառված բոլոր չափաբաժինների ընդհանուր գումարը կազմել է 682,400 ՀՀ դրամ: Միաժամանակ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն հայտով փայտարարություն է ներկայացրել այն մասին, որ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի իմաստով ունի տվյալ գնման գործընթացի մասնակցության իրավունք, ինչպես նաև՝ քաղաքարում է նույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված, հրավերով նախատեսված որակավորման չափանիշներին:

22.04.2019թ.-ին Գնահատողը էՓ միջոցով տեղեկացրել է, որ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն 1-ին տեղ գրադեցրած մասնակից է ճանաչվել 32-րդ չափաբաժնի մասով, որի համար գնային առաջարկ է ներկայացվել 96,600 ՀՀ դրամ: Նույն օրը, ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն Գնահատողին է ուղարկել հրավերով նախատեսված հ. 6, և 6.1 հավելվածները, լրացված և վավերացված:

02.05.2019թ.-ին Գնահատողից էլեկտրոնային փոստի միջոցով ստացվել է Խանձնաժողովի հ. 6 արձանագրությունը, առ այն, որ հիմք ընդունելով հրավերի 7.15 կետը, ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի հայտը մերժվել է:

Նշված գրության բովանդակությանը ծանոթանալուց հետո, կապվելով հարկային մարմնի հետ, պարզել ենք, որ հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի ժամկետանց պարտավորությունը կազմել է 1,400 ՀՀ դրամ, որը արտացոլված չի եղել Taxeservice.am էլեկտրոնային կայքի «հարկային պարտավորություններ» բաժնում, քանի որ վերաբերվում է ՀՀ պաշտպանության նախարարությանը փոխանցվող 1,000 դրամներին (որոշմանիշային վճարներ), որոնց վերաբերյալ տվյալները նախկինում չեն արտացոլվել ոչ թղթային և ոչ էլ էլեկտրոնային քաղվածքներում: Նշված պարտավորությունը գոյացել է 2017թ. նոյեմբեր ամսից սկսած, սակայն չի արտացոլվել Taxeservice.am կայքի միջոցով ստացված հարկային պարտավորությունների վերաբերյալ տվյալներում, ինչի հետևանքով ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն սխալ տվյալ է ունեցել ժամկետանց

հարկային պարտավորություն չունենալու մասին, իսկ 2018թ. ընթացքում հարկային մարմնից թղթային եղանակով ածեռն ստացված տեղեկանքներում նշված պարտավորության վերաբերյալ տեղեկություն եղած չլինելու հետևանքով Taxservice.am կայքից ստացված վերջին տեղեկատվությունը համարել է արժանահավատ:

Այնուհետև, կապվել ենք գնահատող հանձնաժողովի քարտուղար Անահիտ Կարապետյանի հետ, և նրա ուշադրությունը հրավիրել այն իրողության վրա, որ 1,400 ՀՀ դրամ կազմող ժամկետանց պարտավորությունը չի գերազանցում ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ կողմից հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ գնային առաջարկի 1 տոկոսը, այլ կազմում է գնային առաջարկի 0,21 տոկոսը, և միաժամանակ չի գերազանցում 50,000 ՀՀ դրամը, ուստի և ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ հայտը ենթակա չէ մերժման: Ի պատասխան ասվածին, մեզ տեղեկացրել են, որ հայտերի գնահատումը իրականացվում է առանձին չափաբաժինների մասով, իսկ ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի գնային առաջարկը 32-րդ չափաբաժնի մասով առանձին գերազանցել է առկա ժամկետանց հարկային պարտավորության օրենքով սահմանված շեմը, ինչի արդյունքում Գնահատող եկել է այն անհիմն եզրահանգմանը, որ մեր կազմակերպության հայտը ենթակա է մերժման: Այլ կերպ ասած՝ ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի հայտը գնահատվել է յուրաքանչյուր առանձին չափաբաժնի գնային առաջարկը համեմատելով հարկային մարմնից ստացված տվյալի հետ, ինչի արդյունքում ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ հայտը մերժվել է, իսկ 32-րդ չափաբաժնի մասով ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն ճանաչվել է ընտրված մասնակից:

Գնահատողի ներկայացուցիչ Անահիտ Կարապետյանը իր մտնեցումը հիմնավորվել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի և ՀՀ կառավարության 2017թ. մայիսի 4-ի N526-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի 32-րդ կետի 18-րդ ենթակետի պահանջներով, նշելով, որ այդ նորմերի նմանատիպ մեկնաբանությունը հաստատված է ՀՀ ֆինանսների նախարարության մեթոդաբանության ստորաբաժանան կողմից, և որ իրենք հիմնվելով ՀՀ ֆինանսների նախարարության Խամապետասխան պաշտոնատար անձանց կարծիքի վրա, մշտապես միայն նման մեթոդով են գնահատում մասնակիցների հայտերը՝ հարկային մարմնից ստացված ժամկետանց պարտավորության մասին տվյալը համեմատելով առանձին չափաբաժնի գնային առաջարկի հետ:

ԲՈՂՈՔԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿՈՐՈՒՄԵՐԸ

Հիմք ընդունելով գնահատող Խանձնաժողովի կողմից ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ հայտը մերժելու մասին որոշման իրավաչափության վերաբերյալ անհամաձայնությունը, Ձեզ եմ ներկայացնում գնահատող հանձնաժողովի իիշյալ որոշման անհիմն և ոչ իրավաչափ լինելու մասին իրավական հիմնավորումները:

Համաձայն «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի՝

«...գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեն այն անձինք՝ 2) որոնք հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեն իրենց ներկայացրած գնային առաջարկի մինչև մեկ տոկոսը, բայց ոչ ավելի, քան հիսուն հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ».

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2017թ. մայիսի 4-ի N526-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի 32-րդ կետի 18-րդ ենթակետի

«գնման ընթացակարգը չափաբաժիններով կազմակերպվելու դեպքում հայտերի գնահատումը և ընտրված մասնակցի որոշումն իրականացվում է ըստ առանձին չափաբաժինների ...»

Մեջբերված նորմերի և նկարագրված իրողությունների համակցման արդյունքում ստացվում է, որ՝

1. գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեն այն անձինք, որոնք հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեն իրենց ներկայացրած գնային առաջարկի մինչև մեկ տոկոսը, բայց ոչ ավելի, քան հիսուն հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ,
2. գնման ընթացակարգը չափաբաժիններով կազմակերպվելու դեպքում հայտերի գնահատումը և ընտրված մասնակցի որոշումն իրականացվում է ըստ առանձին չափաբաժինների,
3. ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն իր հայտը ներկայացրել է առանձին չափաբաժիններով, որոնք հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ առկա ժամկետանց պարտավորության հետ առանձին-առանձին համեմատելիս ստացվում է, որ ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ հայտը ենթակա է մերժման, իսկ գնային առաջարկի բոլոր չափաբաժինների հանրագումարի համեմատության դեպքում ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի հայտը ենթակա չէ մերժման:

Հաշվի առնելով վերոգրյալը, անհրաժեշտ է նախ պարզել թե արդյոք գնահատող Խանձնաժողովը ՄՈՎԱԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի գնային առաջարկը հարկային մարմնից ստացված օրենքով սահմանված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորության մասին տվյալը պետք է համեմատեր բոլոր չափաբաժինների հանրագումարի հետ, թե՛ առանձին-առանձին՝ ըստ չափաբաժինների: Ելնելով նշված անհրաժեշտությունից, հարկ է անդրադառնալ ըննարկվող իրավահարաբերության կարգավորմանը կոչված նորմերին և քացահայտել դրանց պահանջը:

Այսպես, մասնակցի գնային առաջարկը կոմիտեից ստացված օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորության մասին տվյալի հետ համեմատական գնահատման ճիշտ եղանակը պարզելու համար, նախ՝ անհրաժեշտ է

իրավահարաբերության կարգավորմանը կոչված նորմերի քովանդակությունը մեկնաբանել օրենքով սահմանված կարգով՝ «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան, որպեսզի քացահայտվեն դրանք ընդունող մարմնի նպատակը և որպես արդյունք՝ քացահայտվեն այդ նորմերի իմաստը և պահանջը:

«Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված է նորմատիվ իրավական ակտերի նորմերի մեկնաբանելու հետևյալ ձևը՝

«Նորմատիվ իրավական ակտի նորմը մեկնաբանվում է՝ հաշվի առնելով նորմատիվ իրավական ակտն ընդունելիս այն ընդունող մարմնի նպատակը՝ ելնելով դրանում պարունակվող բառերի և արտահայտությունների փոռացի նշանակությունից, ամբողջ հոդվածի, գլխի, բաժնի կարգավորման համադրեստից, այն նորմատիվ իրավական ակտի դրոթթներից, ի կատարումն որի ընդունվել է այդ ակտը, տվյալ նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված սկզբունքներից, իսկ այդպիսի սկզբունքներ սահմանված չլինելու դեպքում՝ տվյալ իրավահարաբերությունը կարգավորող իրավունքի ճյուղի սկզբունքներից:»

Ղեկավարվելով նորմերի մեկնաբանման կանոնները սահմանող օրենքի պահանջներով, հարկ է պարզել թե ինչ նպատակ է ունեցել օրենսդիրը գնումների գործընթացին օրենքով սահմանված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություն ունեցող անձանց վերաբերյալ նորմը ընդունելիս:

Այսպես. «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի պահանջը համաձայն «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջների հաշվառմամբ մեկնաբանելիս, ստացվում է, որ տվյալ նորմը ընդունելիս օրենսդիրը նպատակ է ունենեցել սահմանել ժամկետանց պարտավորության շեմը և այդ շեմը գերազանցող պարտավորությունների առկայության հիմքով գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեցող անձանց հստակ շրջանակը, որոնք են՝

1. հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ իրենց գնային առաջարկի մեկ տոկոսից ավելի ժամկետանց պարտավորություններ ունեցողները,
2. հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հիսուն հազար դրամից ավել ժամկետանց հարկային պարտավորություններ ունեցողները:

Նաև հիշյալ շրջանակի անձանց գնումների գործընթացին մասնակցելու դեպքերի քացահայտման և այդ անձանց մասնակցության սահմանափակման նպատակով օրենսդիրը, միաժամանակ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 34-րդ հոդվածով սահմանել է որ՝

«Հայտերը գնահատվում են հրավերով սահմանված կարգով: Բավարար են գնահատվում հրավերով նախատեսված պայմաններին համապատասխանող հայտերը, հակառակ դեպքում հայտերը գնահատվում են անբավարար և մերժվում են:»

Վերոգրյալից հետևում է, որ գնահատող հանձնաժողովը հայտերը պետք է գնահատի քացատապես հրավերով սահմանված կարգով, ինչը մասնակցին հնարավորություն կտա կանխատեսել հրավերի շրջանակներում իր ստանձնած պարտավորությունների և կատարած գործողությունների կամ անգործության իրավական հետևանքները: Ավանդ հաստատվում է նաև «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 8-րդ կետով «Հայտ» իրականացության հստակ սահմանումը՝ **«հայտ՝ իրավերի հիման վրա մասնակցի կողմից ներկայացվող առաջարկ»**, ինչից նաև հետևում է, որ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի, ինչպես նաև դրա հիման վրա ընդունված ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտի իմաստով «հայտ» հասկացությունը անհրաժեշտ է ընկալել որպես հրավերի հիման վրա մասնակցի կողմից ներկայացվող առաջարկ՝ մասնակցի կողմից ներկայացված իրավերով պահանջվող քոլոր փաստաթղթերի ամբողջականություն, այլ ոչ թե՛ մասնակցի կողմից առանձին չափաբաժնի համար ներկայացված գնային առաջարկ:

Օրենսդիրը սահմանելով գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող անձանց հստակ շրջանակը, միաժամանակ, հայտերի մերժման այլ հիմքերի հետ մեկտեղ, սահմանել է նաև հրավերի 7.15 կետով նախատեսված հայտի մերժման հետևյալ հիմքը՝ «... եթե սահմանված ժամկետում տրամադրված տեղեկատվության արդյունքում մասնակցի ներկայացրած հայտարարությունը որակվում է իրականությանը չհամապատասխանող, ապա հայտերի գնահատման նիստում հանձնաժողովի որոշմամբ տվյալ մասնակցի հայտը մերժվում է՝ անկախ մասնակցի կողմից կոմիտեի տրամադրված տեղեկատվությունից տարրերվող տեղեկատվություն ներկայացվելու հանգամանքից:»

Մեջերված նորմերի քովանդակությունից հետևում է, որ եթե մասնակիցը իր հայտով ժամկետանց հարկային պարտավորություն չունենալու հիմքով տվյալ գնման ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք ունենալու մասին իրականությանը չհամապատասխանող տեղեկություն է հայտնել՝ ապա նրա հայտը **(իրավերի հիման վրա մասնակցի կողմից ներկայացվող առաջարկը)** ենթակա է մերժման ոչ թե մասնակի (մեկ կամ մի քանի չափաբաժնի մասով), այլ՝ ամբողջությամբ (քոլոր չափաբաժինների մասով): Հետևաբար՝ եթե հանձնաժողովը, սխալ մեկնաբանելով օրենքի պահանջը, օրենքով սահմանված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորությունների մասով մասնակցի գնային առաջարկը գնահատելու ըստ առանձին չափաբաժինների, և այդ իրավունքից արդյունքում պարզվի որ մեկից ավել չափաբաժինների համար գնային առաջարկ ներկայացրած մասնակիցը թեկուզև մեկ չափաբաժնի մասով հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ ունեցել է օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություն, ապա՝ այդ դեպքում ևս, մասնակցի հայտը, որը

ներստում է նաև այլ չափաբաժինների վերաբերյալ գնային առաջարկները և դրավերով սահմանված այլ փաստաթղթերը ենթակա է մերժման ամբողջովին՝ բոլոր չափաբաժինների մասով:

Եթե գնահատող հանձնաժողովը, սխալ մեկնաբանելով օրենքի պահանջը, օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող հարկային պարտավորություն ունենալու մասով, մասնակցի հայտը գնահատի ոչ թե ըստ ներկայացված գնային առաջարկի ընդհանուր խանրագումարի, այլ ըստ առանձին չափաբաժինների, և մեկ չափաբաժնի մասով մերժի մասնակցի «հայտը», իսկ մյուս չափաբաժնի մասով նրա հետ կնքի պայմանագիր, ապա կխախտվի նաև «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով սահմանված գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեցող անձի հետ պայմանագիր կնքելու արգելքը, քանի որ այդ դեպքում կստացվի որ մի կողմից մասնակիցը ունեցել է օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող ժամկետանց հարկային պարտավորություն, և հետևաբար՝ իրավունք չունեք մասնակցելու գնման գործընթացին, սակայն մյուս կողմից նրա հետ կնքվել է պայմանագիր քանի որ մեկ այլ չափաբաժնի մասով նա ունեցել է գնումների ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք: Նշված իրավիճակը կարող է վրա հասնել միայն Գնահատողի կողմից օրենսդրության պահանջը սխալ մեկնաբանելու և մասնակցի գնային առաջարկը հարկային մարմնից ստացված տվյալի հետ առանձին չափաբաժիններով իրաձեռնադրելու դեպքում: Այսպիսով պարզ է դառնում, որ Գնահատողի այն մոտեցումը, ըստ որի մասնակցի գնային առաջարկը ըստ չափաբաժինների պետք է իրաձեռնադրել հարկային մարմնից ստացված տվյալի հետ՝ չի բխում օրենքի պահանջից և օրենքի նորմի սխալ մեկնաբանության, օրենքի իմաստն ու նպատակը ճիշտ չընկալելու արդյունք է:

Գնահատողի կողմից օրենքի պահանջը սխալ ընկալելու, մեկնաբանելու և կիրառելու մասին է վկայում նաև հայտի էության և դրա գնահատման վերաբերյալ օրենքի կարգավորման թյուրըմբռնումը, ինչը արտահայտվում է Գնահատողի կողմից օրենքով սահմանված «Հայտ» սահմանման սխալ ընկալման հետևանքով, հայտի էությանից ջրիտը գնահատման սկզբունքների կիրառմամբ: Քանի որ օրենքը հստակ սահմանել է, որ **հայտը դա՝ հրավերի հիման վրա մասնակցի կողմից ներկայացվող առաջարկն է**, այլ կերպ ասած՝ հրավերով պահանջված, մասնակցի ներկայացրած բոլոր փաստաթղթերի ամբողջականությունն է, հետևաբար՝ հայտը մերժման կամ քավարար գնահատման ենթակա է ամբողջությամբ, այլ ոչ մասնակի, ըստ չափաբաժինների: Ավագից հետևում է, որ հայտի այնպիսի գնահատումը, որպիսի գնահատման արդյունքում հայտը կարող է մասնակի մերժվել և մասնակի քավարար գնահատվել, չի բխում հայտի գնահատման օրենսդրական նպատակից, քանի որ չի ապահովի այդ նպատակի իրականացումը: Ավագից հետևում է նաև, որ հայտերի գնահատումը կարող է իրականացվել միայն այնպիսի եղանակով, որ գնահատման արդյունքում հայտը կամ ամբողջովին կմերժվի կամ ամբողջությամբ կգնահատվի քավարար: Ուստի և, ու քանի որ հայտում անկա առանձին չափաբաժինների համեմատական գնահատումը կոմիտեից ստացված տվյալի հետ չի կարող ապահովել հայտի ամբողջական մերժման կամ քավարար գնահատման օրենսդրական նպատակի կատարումը, հետևաբար՝ հայտի և կոմիտեից ստացված տվյալի համեմատական գնահատումը պետք է իրականացվի այնպես՝ որ ապահովվի օրենքով սահմանված **հայտի գնահատում** կոչվող նպատակի վրա իրանելը՝ հայտում անկա բոլոր չափաբաժինների գնային առաջարկների հանրագումարը, որպես միասնական տվյալ, պետք է համեմատվի հարկային մարմնից ստացված տվյալի հետ:

Վերոգրյալը բացառում է **օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորությունների գնահատման նպատակով** մասնակցի գնային առաջարկը ոչ թե միասնական, այլ առանձին՝ ըստ չափաբաժինների գնահատելու ողջամիտ տրամաբանությունը և իրավաչափությունը, քանի որ եթե առանձին չափաբաժինների համար գնային առաջարկները հարկային մարմնից ստացված տվյալի հետ առանձին-առանձին համեմատվեն ու գնահատվեն, ապա կարող է ստացվել, որ մի կողմից՝ առանձին չափաբաժնի մասով մասնակցի գնային առաջարկը քավարարում է հրավերով սահմանված պայմաններին և ենթակա չէ մերժման, իսկ մյուս կողմից, մեկ այլ չափաբաժնի մասով՝ նույն մասնակցի գնային առաջարկը չի քավարարում հրավերով սահմանված պայմաններին և ենթակա է մերժման: Արդյունքում՝ մեկ կամ մի քանի չափաբաժնի մասով հրավերով սահմանված պահանջները չքավարարող մասնակցի հետ կկնքվի պայմանագիր, ինչը տրամազոծորեն հակասում է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի նպատակին, բովանդակությանը, տրամաբանությանը և իրավերի 7.15 կետով սահմանված՝ իրականությանը շահաապատասխանով տեղեկատվություն ներկայացված լինելու հիմքով հայտերը մերժելու պահանջներին:

Ինչ վերաբերվում է գնման ընթացակարգը չափաբաժիններով կազմակերպվելու դեպքում հայտերի գնահատումը և ընտրված մասնակիցների որոշման ըստ առանձին չափաբաժինների իրականացնելու վերաբերյալ իրավերի 7.20 կետով սահմանված պահանջին, ապա, այդ կարգավորումը սահմանող նորմի պահանջը ճիշտ բացահայտելու համար նպատակահարմար է ևս մեկ անգամ անդրադառնալ դրա բովանդակությանը՝

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2017թ. մայիսի 4-ի N526-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի 32-րդ կետի 18-րդ ենթակետի՝

«գնման ընթացակարգը չափաբաժիններով կազմակերպվելու դեպքում հայտերի գնահատումը և ընտրված մասնակցի որոշումն իրականացվում է ըստ առանձին չափաբաժինների: ...»

Նորմի բովանդակությունից բխում է, որ նորըն ընդունող նպատակ ունենալով սահմանել գնման ընթացակարգը չափաբաժիններով կազմակերպելու դեպքում հայտերի գնահատման և ընտրված մասնակցի որոշման ձևը, ստացնորեն սահմանել է, որ՝ **հայտերի գնահատումը և ընտրված մասնակցի որոշումն իրականացվում է ըստ առանձին չափաբաժինների**: Հատկանշական է, որ օրենսդիրը **հայտերի գնահատում և ընտրված մասնակիցների որոշում** հասկացությունները միավորել է «և» շարկատով, ինչից հետևում է, որ այդ հասկացությունները տվյալ նորմի պահանջի բացահայտման համատեքստում անհրաժեշտ է դիտարկել փոխկապակցված՝ որպես նորմի սահմանման միասնական

նպատակ: Սրանից հետևում է, որ տվյալ նորմի իմաստով՝ հայտերի ըստ առանձին չափաբաժինների գնահատումը իրականացվում է ընտրված մասնակցին որոշելու նպատակով: Այլ կերպ ասած՝ տվյալ նորմի նպատակը՝ հայտերը ըստ առանձին չափաբաժինների գնահատելու միջոցով ընտրված մասնակցի որոշումն է:

Արդյոք հայտերի գնահատումը և ընտրված մասնակիցների որոշումը ըստ առանձին չափաբաժինների իրականացնելու վերաբերյալ նորմը կոչված է նաև հարկային մարմնից ստացված՝ մասնակցի օրենքով սահմանված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություն ունենալու մասին տվյալի ու վերջինիս հայտի համեմատական գնահատման միջոցով գնումների գործընթացին իրավունք չունեցող մասնակցին որոշելու համար, թե՛ ոչ, և արդյոք ընտրված մասնակցին որոշելու համար անհրաժեշտ է հարկային մարմնից ստացված՝ ժամկետանց պարտավորություն ունենալու մասին տվյալի գնահատումը, թե՛ ոչ: Նշված հարցերին պատասխանելու համար անհրաժեշտ է նախ պարզել ընտրված մասնակցի որոշման եղանակը: Ընտրված մասնակցին որոշելու եղանակը պարզելու նպատակով նախ անհրաժեշտ է հստակ իսականալ թե օրենքը ինչպիսի անհրաժեշտ և բավարար հատկանիշներ ու պայմաններ է սահմանել ընտրված մասնակցին որոշելու համար, և ինչպես է ձևակերպել ընտրված մասնակից հասկացությունը:

Սկսենք այնտեղից, որտեղ տրված է «Ընտրված մասնակից» հասկացության սկզբնական սահմանումը՝ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետից, որով սահմանված է՝

«ընտրված մասնակից՝ մասնակից (մասնակիցներ), որին (որոնց) պատվիրատուն առաջարկում է կնքել պայմանագիր»:

Նույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 8-րդ կետով, սահմանված է, որ՝ գնումների հայտարարությունը պետք է պարունակի ընտրված մասնակցին որոշելու համար կիրառվելիք չափանիշների վերաբերյալ տեղեկությունները: Այդ տեղեկությունները և չափանիշները սահմանված են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասով հետևյալ կերպ՝

«Մասնակիցը պետք է բավարարի իրավերով սահմանված որակավորման չափանիշները: Մասնակիցը պետք է ունենա պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարման համար հրավերով պահանջվող՝

- 1) մասնագիտական գործունեության համապատասխանություն պայմանագրով նախատեսված գործունեությանը.**
- 2) մասնագիտական փորձառություն.**
- 3) տեխնիկական միջոցներ.**
- 4) ֆինանսական միջոցներ.**
- 5) աշխատանքային ռեսուրսներ»:**

Քննարկվող խնդրի շրջանակում, իարկ է մասնավորապես անդրադառնալ «Ֆինանսական միջոցներ» կոչված չափանիշին, որի էությունն ու հատկանիշները բացահայտվում են այդ չափանիշի գնահատման կարգը սահմանող նորմի՝ Կարգի 63-րդ կետի թրվադրակությամբ, ըստ որի՝

«... «Ֆինանսական միջոցներ» չափանիշը գնահատվում է հետևյալ կարգով՝

- 1) հրավերով պահանջվում է, որ ... մասնակիցը, ... հայտով ներկայացնում է հայտարարություն այն մասին, որ իր կողմից հայտը ներկայացվելուս նախորդող՝
ա. երեք հաշվետու տարիների համախառն եկամտի հանրագումարը պակաս չէ ներկայացված գնային առաջարկից,
բ. հաշվետու տարվա ընթացքում պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցել ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը.**
- 3) մասնակցի որակավորումը գնահատվում է բավարար, եթե վերջինս ապահովում է սույն կետով նախատեսված պահանջները»:**

Ուսումնասիրելով ընտրված մասնակցին որոշելու համար կիրառվող չափանիշները, և մասնավորապես՝ «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշը և դրա էությունը, պարզ է դառնում, որ ընտրված մասնակցին որոշելու համար կիրառվելիք չափանիշների շարքում օրենսդիրը չի նախատեսել **հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ ունենալու վերաբերյալ չափանիշ**, սակայն, միաժամանակ՝ օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող պարտավորություն ունեցող անձանց գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունքի սահմանափակում է նախատեսել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ մասի 1-ին կետի 2-րդ կետով ըստ որի՝ **«... գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեն այն անձինք՝ ... որոնք հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեն իրենց ներկայացրած գնային առաջարկի մինչև մեկ տոկոսը, բայց ոչ ավելի, քան հիսուն հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ»:**

Այսինքն՝ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասով և նույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի նորմերի վերլուծության արդյունքում, պարզ է դառնում, որ օրենսդիրը գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող անձանց և մրցույթին մասնակցող որակավորման չափանիշները ջրավարարող անձանց դիտարկել է որպես տարրեր իրավական կարգավիճակների կրողների, մի դեպքում՝ որպես որակավորման չափանիշներին ջրավարարող սուղեկետներ, իսկ մյուս դեպքում՝ որպես գնման գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող սուղեկետներ:

Նշված կարգավիճակների տարբերակված սահմանման օրյեկտիվ անհրաժեշտությունը ընտան է նախ և առաջ այդ կարգավիճակներին ընդորոշ առանձնահատկություններից, որոնց հաշվառմամբ էլ օրենսդիրը սահմանել է այդ կարգավիճակների առանձնացված որակման անհրաժեշտությունը:

Ասվածից հետևում է, որ գնման ընթացակարգի շրջանակում մասնակից սուբյեկտների կարգավիճակը որոշելու նպատակով, հայտերի գնահատումը ենթարկում է տարբեր տվյալների վրա հիմնված գնահատում՝ սուբյեկտների կողմից հայտով ներկայացված մասնակցության իրավունք ունենալու մասին հայտարարությունը ¹ համեմատումը հարկային մարմնից ստացված ժամկետանց պարտավորության վերաբերյալ տվյալի հետ, և որակավորման չափանիշներին համապատասխանելու վերաբերյալ հայտարարությունը ² հարկային մարմնից ստացված «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի վերաբերյալ տվյալի հետ տարբերակված և առանձնացված համեմատման միջոցով: Ընդ որում, հրավերի հ2 հավելվածով մասնակցի կողմից ներկայացվող մասնակցության իրավունք ունենալու մասին հայտարարությունը տարածվում է ոչ թե առանձին-առանձին չափաբաժինների վրա, այլ գնման գործընթացում ներառված թողոր չափաբաժինների վրա միասին վերցված, ջանի որ մասնակցի կողմից մասնակցության իրավունք ունենալու մասին հայտարարությունը վերաբերվում է «գնման ընթացակարգ» կոչվող փաստաթղթային և ընթացակարգային ամբողջականությանը:

Վերոգրյալից մարզ է դառնում, որ մասնակիցը կարող է բավարարել որակավորման չափանիշները, սակայն միաժամանակ չբավարարել մասնակցության իրավունքի չափանիշները և հակառակը՝ չբավարարել որակավորման չափանիշները, սակայն ունենալ մասնակցության իրավունք:

Հինգ ընդունելով նաև Կարգի 48-րդ կետի 1-ին ենթակետը, և 44-րդ կետը, որոնք պարունակում են կարավորումներ այն մասին, որ սահմանված ժամկետից ուշ՝ ընտրված մասնակցի հետ պայմանագիր կնքված լինելու դեպքում ժամկետանց պարտավորության վերաբերյալ ստացված տեղեկատվությունը չի կարող մասնակցի հայտը մերժելու հիմք հանդիսանալ, իսկ սահմանված ժամկետում, կամ սահմանված ժամկետից ուշ, քայց մինչև ընտրված մասնակցի հետ պայմանագիր կնքելը ժամկետանց պարտավորության մասին տվյալ ստացված լինելու դեպքում՝ ընտրված մասնակցի հայտը ենթակա է մերժման, ուստի և պարզ է դառնում, որ օրենքը հարկային մարմնից ստացված ժամկետանց պարտավորություն չունենալու մասին տվյալը չի դիտարկում որպես ընտրված մասնակցին որոշելու **անհրաժեշտ պայման**, այլ դիտարկել է **որպես բավարար պայման**: Հետևաբար՝ առանձին չափաբաժիններով հայտերի գնահատման վերաբերյալ նորմը կոչված չէ հարկային մարմնից ստացված ժամկետանց պարտավորության մասին տվյալի և առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակցի հայտը ենթակա է մերժման, համեմատական գնահատման միջոցով՝ ընտրված մասնակցին որոշելու համար, այլ կոչված է մասնակիցների ներկայացրած հայտերը ըստ չափաբաժինների, գների մասով մասնակիցների գների համեմատմանը միմյանց հետ և նախահաշվային գների հետ, և առանձին չափաբաժինների տեխնիկական քննադրերի մասով՝ հրավերով նախատեսված առանձին չափաբաժինների տեխնիկական քննադրերի հետ համեմատական գնահատման միջոցով ընտրված մասնակիցներին որոշելու համար:

Հայտերի գնահատման նիստի արդյունքում որակավորման չափանիշներին չբավարարելու և գնման գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունենալու իրավական կարգավիճակների առանձին որակումը և այդ կարգավիճակների կողմնորոշ նկատմամբ տարբեր ընթացակարգերի ու տարբեր իրավական հետևանքների նախատեսումը սահմանված է ՀՀ կառավարության 2017թ. մայիսի 4-ի N526-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 43-րդ, 44-րդ, 45-րդ, 46-րդ, 47-րդ և 48-րդ կետերով, նորոշարարյալ նորմատիվ կարգավորումներով:

«43. Հայտերի քաջման նիստի ավարտից հետո ոչ ուշ քան հաջորդող աշխատանքային օրը հանձնաժողովի քարտուղարը՝

...
3) էլեկտրոնային փոստի միջոցով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի (այսուհետ՝ կոմիտեի) հարցում է ներկայացնում առաջին փեղն զբաղեցրած մասնակցի՝ **հայրը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորությունների, ինչպես նաև հրավերով «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի գնահատման համար սահմանված պայմանների առկայության վերաբերյալ՝ ներկայացնելով մասնակցի անվանումը և հարկ վճարողի հաշվառման համարը.**

(ընդ որում, մինչև 5օրն որսմ կազմող իրավունքի դեպքում՝ հարկային մարմնից հարցումը իրականացվում է միայն ժամկետանց հարկային պարտավորությունների մասով, իսկ «Ֆինանսական միջոցներ» չափանիշի մասով՝ հարցում չի իրականացվում)

...
44. ... Եթե կոմիտեի կողմից սահմանված ժամկետից ուշ ներկայացված փեղնեկարվությամբ արձանագրվում է, որ առաջին փեղն զբաղեցրած մասնակիցը **հայրը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեցել է օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ կամ չի բավարարում հրավերով «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի պահանջները, և պայմանագիրը կնքված չէ, ապա փյալ մասնակցի հայրը մերժվում է: Եթե սահմանված ժամկետում փրամադրված փեղնեկարվության արդյունքում մասնակցի ներկայացրած հայտարարությունը որակվում է իրականությանը չհամապատասխանող, ապա **հայտերի գնահատման նիստում հանձնաժողովի որոշմամբ փյալ մասնակցի հայրը մերժվում է՝ անկախ մասնակցի կողմից կոմիտեի փրամադրած փեղնեկարվությունից փրարբերվող փեղնեկարվություն ներկայացվելու հանգամանքից: Սույն կետով նախատեսված **որակավորման չափանիշի գնահատման ժամանակ** հաշվի է առնվում սույն կարգի 47-րդ կետով նախատեսված ընթացակարգը:****

45. **Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքերնի՝ հայր զարու օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում պարավիրապուն փյալ մասնակցի փյալները՝ համապատասխան հիմքերով, գրավոր ուղարկում է փազորված մարմին, որը դրանք սրանալուն հաջորդող 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում գրավոր փրամադրում է գնումների քողոջարկման խորհրդիչ: Սույն կարգի 44-րդ կետով սահմանված՝ մասնակցության իրավունք չունենալու հիմքերի՝ առկայության դեպքում սույն կետով նախատեսված փյալները չեն ներկայացվում փազորված մարմին:**

¹ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքերն են՝ ա. ... գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը **համեմատել**, որը հանգեցրել է ... գնման գործընթացին տվյալ մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը, բ. որպես ընտրված մասնակցի **պայմանագիր կնքելուց հրաժարվելը**, գ. հայտերը քաջելուց հետո, գնման գործընթացին **հետագա մասնակցությունից հրաժարվելը**:

² Համաձայն «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի՝ գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեն այն անձինք՝ որոնք հայրը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեն իրենց ներկայացրած գնային առաջարկի մինչև մեկ տոկոսը, բաց ոչ ավելին, քան հիմուն հազար Հարաստանի Հանրապետության դրամ գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ:

եթե մասնակիցը կամ կոմիտեին լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացրել է մինչև **հայրերի գնահատման արդյունքների հասարակական նիստին հաջորդող երրորդ աշխատանքային օրը**: Լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ինչպես առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակցի կողմից՝ կոմիտեից ստացված գրավոր տեղեկատվությունը գնահատող հանձնաժողովին ներկայացնամբ, այնպես էլ կոմիտեի կողմից տրված նոր տեղեկատվությամբ: Ընդ որում, գնահատող հանձնաժողովի կամ շարքուղարի կողմից կոմիտեին կրկնակի հարցում չի կարարվում:

46. Սույն կարգի 43-րդ կետի 4-րդ ենթակետով նախատեսված ժամկետի ավարտին հաջորդող աշխատանքային օրը շարքուղարին էլեկտրոնային եղանակով հանձնաժողովի անդամներին միաժամանակ տրամադրում է առաջին տեղն զբաղեցրած մասնակցի կողմից ներկայացված փաստաթղթերի պատճենները, գնահատման թերթիկների երկուական օրինակ և կոմիտեից ստացված տեղեկատվությունը: **Հայրերի գնահատման արդյունքների հասարակական նիստը** հրավիրվում է ոչ ուշ, քան փաստաթղթերը հանձնաժողովի անդամներին տրամադրվելու հաջորդող երրորդ աշխատանքային օրը: Ընդ որում, ապրանքների գնման դեպքում հանձնաժողովը գնահատում է նաև ներկայացված փոխնիկական ընտրագրերի համապատասխանությունը հրավերի պահանջներին, իսկ անհամապատասխանություն արձանագրելու դեպքում հանձնաժողովի նիստի արձանագրության մեջ մանրամասն նկարագրվում են հայրերներված անհամապատասխանությունները:

47. Առաջին տեղն զբաղեցրած մասնակցի կողմից ներկայացված՝ կոմիտեի կողմից տրամադրված **որակավորման չափանիշները հիմնավորող**՝ հրավերով նախատեսված փաստաթղթերի գնահատման արդյունքում հրավերի պահանջների նկատմամբ անհամապատասխանություններ արձանագրվելու դեպքում հանձնաժողովի շարքուղարը նույն օրն էլեկտրոնային եղանակով ծանուցում է առաջին տեղն զբաղեցրած մասնակցին՝ առաջարկելով մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում շտկել անհամապատասխանությունը: **«Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի** մասով արձանագրված անհամապատասխանությունը կարող է շտկվել ինչպես առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակցի կողմից կոմիտեից ստացված գրավոր տեղեկատվությունը գնահատող հանձնաժողովին ներկայացնամբ, այնպես էլ կոմիտեի կողմից տրված նոր տեղեկատվությամբ: Ընդ որում, գնահատող հանձնաժողովի կամ շարքուղարի կողմից կոմիտեին կրկնակի հարցում չի կարարվում: ...

48. Առաջին տեղն զբաղեցրած մասնակցի կողմից արձանագրված անհամապատասխանությունը սահմանված ժամկետում՝

- 1) շտկելու դեպքում հայրը գնահատվում է թավարար և առաջին տեղն զբաղեցրած մասնակիցը հայտարարվում է ընտրված մասնակից:
- 2) չշտկելու դեպքում հանձնաժողովի որոշմամբ հայրը մերժվում է, և փաստաթղթեր ներկայացնելու պահանջ է ներկայացվում հաջորդաբար տեղ զբաղեցրած մասնակցին:

Քննարկվող տեղեկությունների տարբերակված դիտարկման և գնահատման անհրաժեշտության մասին պահանջը բացահայտվում է նաև Կարգի 43-րդ կետի 3-րդ ենթակետում կիրառված «ինչպես նաև» շարժապի կիրառմամբ, որի կիրառումը ըստ «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի մեկնաբանվում է հետևյալ կերպ՝ **«Եթե նորմատիվ իրավական ակտում նշված նորմի կիրառումը պայմանավորված է «ինչպես նաև» բառերով բաժանված պայմաններով, ապա «ինչպես նաև» բառերից հետո շարադրված պայմանները համարվում են նախկին պայմանների հետ չկապված պայմաններ»**:

Կարգի 47-րդ կետը սահմանում է, որ կոմիտեի կողմից տրամադրված որակավորման չափանիշները իրմնավորող՝ հրավերով նախատեսված փաստաթղթերի գնահատման արդյունքում հրավերի պահանջների նկատմամբ անհամապատասխանություններ արձանագրվելու դեպքում Գնահատող ծանուցում է մասնակցին՝ առաջարկելով շտկել անհամապատասխանությունը: Ընդ որում, օրենսդիրը իրավացիորեն անհամապատասխանությունը չտկելու հնարավորություն է սահմանել միայն «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի մասով արձանագրված անհամապատասխանության մասով, և միաժամանակ չի նախատեսել հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեցած օրենքով նախատեսված չեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորությունների «շտկման» հնարավորություն, քանի որ հետին ամսաթվով ժամկետանց պարտավորության «շտկելով» անհնարին է օրյետիվ պատճառներով: Այդ մասին է վկայում Կարգի 44-րդ կետում «կամ» շարժապով բաժանված՝ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով օրենքով նախատեսված չեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ ունենալու և «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշը ցավարարելու մասին պայմանները որպես առանձին-առանձին հայտի մերժման հիմք սահմանված լինելը:

Այսպիսով, պարզ է դառնում, որ Գնահատող անհամապատասխանությունը չտկելու մասին ծանուցում պետք է ուղարկի միայն «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի վերաբերյալ անհամապատասխանության ի հայտ գալու դեպքում: Մասնակցի կողմից «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի չտկելու դեպքում, մասնակցի հայտը գնահատվում է թավարար, իսկ չշտկելու դեպքում հայտը մերժվում է, և ղեկավարվելով Կարգի 45-րդ կետով, ըստ որի՝ Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքերն ի հայտ գալու (պարտավորությունը խախտելը, որը հանգեցրել է գնման գործընթացին տվյալ մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը) օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում պատվիրատուն տվյալ մասնակցի տվյալները՝ համապատասխան հիմքերով, գրավոր ուղարկում է լիազորված մարմին, որը դրանք ստանալուն հաջորդող 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում գրավոր տրամադրում է գնումների բողոքարկման խորհրդին:

Քանի որ նույն իրավական ակտի իմաստով որակավորման չափանիշներին ցավարարելը և գնման ընթացակարգին մասնակցելու իրավունք չունենալը դիտարկվում են որպես մասնակցի տարբեր հնարավոր իրավական կարգավիճակներ, և հաշվի առնելով նաև որ, Կարգի 44-րդ կետում հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով օրենքով սահմանված չեմը գերազանցող պարտավորություն ունենալու և հրավերով նախատեսված «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի պահանջները ցավարարելու մասին պայմանները բաժանված են «կամ» շարժապով, ինչը ըստ «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի մեկնաբանվում է որպես՝ նորմատիվ իրավական ակտում թվարկված բոլոր պայմանների անկայության պարտադիր չլինելու պայման, ուստի և պարզ է դառնում, որ Գնահատող հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկություններ և հրավերով «Ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի գնահատման համար սահմանված պայմանների անկայության վերաբերյալ առանձին և տարբերակված տեղեկությունները պետք է դիտարկի արպես տարբեր նշանակություն ունեցող տեղեկություններ և գնահատի յուրաքանչյուրն ըստ իր նշանակության:

Ինչ վերաբերվում է հարկային մարմնից ստացված օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող պարտավորության վերաբերյալ տվյալի «շտկմանը», ապա տվյալ դեպքում, օրենսդիրը նախատեսել է, որ այն ոչ թե պետք է «շտկվի», այլ մինչև հայտերի գնահատման արդյունքների հաստատման նիստը՝ ողջամիտ ժամկետ է սահմանել, որպեսզի մասնակիցը հնարավորություն ունենա, Գնահատողի հարցման արդյունքում հարկային մարմնից իրականությանը չհամապատասխանող տվյալ ստացված լինելու դեպքում հարկային մարմնից ստանա և հանձնաժողովին ներկայացնի կամ հարկային մարմինն ինքը հանձնաժողովին ներկայացնի նոր տեղեկատվություն, և արդյունքում մասնակցի հայտը չպետք է մերժվի: Իսկ օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորության մասին տվյալը Գնահատողի կողմից իրատեսակում որակվելու դեպքում, անկախ այն հանգամանքից թե հայտը ներկայացնողը ինչ ժամկետում կմարի այդ պարտավորությունը, հայտը ենթակա է մերժման, իսկ մասնակցի վերաբերյալ տվյալները ենթակա են ուղղորդման փազորմ մարմնի:

Այլ քան է, եթե հայտերի գնահատման և ընտրված մասնակիցներին որոշելու միասնական պահանջից ելնելով, մասնակցի հայտը ըստ առանձին չափաբաժինների գնահատելու և արդյունքում ընտրված մասնակցին որոշելու կարգավորմանը կոչված նորմը իրավացիորեն դիտարկենք, որպես այդպիսին: Ըստ այդմ չափաբաժիններին վերաբերվող մասով ընտրված մասնակցին որոշելու նպատակով իրականացվող իրավաստական գնահատումը պետք է իրականացվի ըստ չափաբաժինների, իսկ հայտի ընդհանուր մասին վերաբերվող մասով պետք է համեմատական գնահատման ենթարկվեն հայտի բոլոր չափաբաժիններին վերաբերվող տվյալները, այդ թվում՝ ժամկետանց պարտավորության մասին տվյալը: Այլ կերպ ասած՝ մասնակցի ներկայացրած ըստ չափաբաժինների հայտի գնահատումը պետք է իրականացվի այնպես, որ հնարավոր լինի համադրել այլ մասնակիցների ներկայացրած գնային առաջարկների, նախահաշվային գների, ինչպես նաև հրավերով սահմանված տեխնիկական քննադրերի հետ, իսկ մասնակցի ներկայացրած այն տվյալները, որոնք համադրելի չեն ըստ առանձին չափաբաժինների մասով գնային առաջարկների և տեխնիկական քննադրերի հետ, ենթակա չեն համադրված գնահատման:

Այսչափով, ելնելով վերը շարադրվածից և հաշվի առնելով օրենքով նախատեսված ժամկետանց պարտավորության առավելագույն շեմի սահմանման **նպատակը**՝ որը կոչված է ոչ թե ձևական, անտրամաբանական ու ինքնանպատակ ընթացակարգեր սահմանելուն այլ կոչված է գնումների գործընթացներում միայն ժամկետանց պարտավորության ցածր շեմ ունեցող՝ քարեփից հարկատուների մասնակցությունը թույլատրելուն, գալիս ենք այն եզրահանգմանը, որ օրենքի սրամաքանությանը չի կարող իմնապետվել այն անտրամաբանական իրավիճակը, երբ օրինակ մասնակիցը, ունենալով 48,000 դրամ ժամկետանց հարկային պարտավորություն և միևնույն ընթացակարգի շրջանակում գնային առաջարկ ներկայացնելով 30 հատ 80,000 և մեկ հատ 2,400,000 դրամ արժողությամբ չափաբաժինների համար, ընտրված մասնակցի ճանաչվի միայն 2,400,000 դրամ արժողությամբ չափաբաժնի մասով, իսկ 80,000 դրամանոց չափաբաժնի մասով նրա ներկայացրած բոլոր երեսուն «հայտերը» մերժվեն, քանի որ դրանք առանձին-առանձին 48,000 դրամ կազմող ժամկետանց հարկային պարտավորության հետ այսպես ասած՝ «գնահատելու» արդյունքում կազմել են դրանց 60 տոկոսը, ուստի և՛ «ենթակա են մերժման»:

Կանխատեսելով Գնահատողի կողմից իր վարքագիծը արդարացնելու նպատակով օրենքի հետագա անտրամաբանական մեկնաբանությունները, և դրանց շարունակության հնարավոր ուղղությունը, հարկ եմ համարում նաև շեշտել, որ Գնահատողը հարկային մարմնից ստացված ժամկետանց պարտավորության մասին տվյալը իրավասու չէր համեմատել նաև ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՄՊԸ-ի կողմից 1-ին տեղ զբաղեցրած միայն 32-րդ չափաբաժնի համար ներկայացված գնային առաջարկի մասով, որի գումարը կազմել է 96,600 ՀՀ դրամ, ըստի որ օրենքը իրատակ, պարզ ու միանշանակ սահմանել է, որ հարկային պարտավորությունները չպետք է գերազանցեն հայտը **ներկայացնելու օրվա դրությամբ** մասնակցի ներկայացրած գնային առաջարկի մեկ տոկոսը կամ հիսուն հազար դրամը, իսկ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՄՊԸ-ն իր հայտը ներկայացրել է 10.04.2019թ. որում գնային առաջարկը 10.04.2019թ. **օրվա դրությամբ** կազմել է 682,400 ՀՀ դրամ, իսկ առաջին տեղ զբաղեցրած մասնակցից է ճանաչվել հայտերի թացումից՝ 10.04.2019թ.-ից հետո՝ 17.04.2019թ.-ին: Այսինքն՝ 1-ին տեղ զբաղեցրած չափաբաժինների մասով կազմող 96,600 ՀՀ դրամը, որը կազմում է գնային առաջարկի մի մասը, և ենթակա չէ 10.04.2019թ. դրությամբ հարկային պարտավորության հետ համեմատման և գնահատման, քանի որ այդ գումարը չի համապատասխանում **հայտը ներկայացնելու օրվա՝ 10.04.2019թ. դրությամբ** ներկայացված գնային առաջարկին:

Ինչ վերաբերվում է օրենքի այնպիսի մեկնաբանությանը, ըստ որի՝ առաջին տեղ զբաղեցրած մասնակցի կողմից յուրաքանչյուր առանձին չափաբաժնի համար ներկայացված գնային առաջարկ հարկային մարմնից ստացված տվյալի հետ պետք է համեմատվի որպես առանձին գնային առաջարկ, ապա նման մեկնաբանության անհիմն և սխալ լինելը ամբողջովին հիմնավորված է վերը շարադրված հիմնավորումներով:

Այսչափով պարզ է դառնում, որ մասնակցի հայտը ըստ առանձին չափաբաժինների գնահատման մասին օրենսդրական կարգավորումը կոչված չէ հարկային մարմնից ստացված տվյալները մասնակցի կողմից ներկայացված առանձին չափաբաժինների գնային առաջարկի հետ համեմատական գնահատման միջոցով հայտի մերժման կամ քակարարմանը: Հետևաբար՝ Գնահատողը ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՄՊԸ-ի հայտը մերժելիս չի կիրառել այն նորմը, որը պետք է կիրառել, այլ կիրառել է այն նորմը, որը չպետք է կիրառել:

Վերոգրյալ ամբողջից հետևում է, որ Գնահատողի կողմից, որպես ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՄՊԸ-ի հայտը մերժելու հիմք վկայակոչված ՀՀ կառավարության 2017թ. մայիսի 4-ի N526-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի 32-րդ կետի 18-րդ ենթակետի նորմը նախատեսված չէ մասնակցի ներկայացրած գնային առաջարկը հարկային մարմնից ստացված տեղեկության հետ համեմատելիս յուրաքանչյուր չափաբաժնի համար առանձին-առանձին գնահատման կարգ սահմանելու համար, այլ կոչված է բոլոր մասնակիցների գնային առաջարկները իրար հետ և նախահաշվային գների հետ ըստ չափաբաժինների համեմատելու համար:

Այսպիսով, հիմնավորվում է այն հատակ ձևակերպված օրենսդրական պահանջը, որ մասնակցի կողմից հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ ժամկետանց հարկային պարտավորության համեմատական գնահատումը պետք է իրականացի մասնակցի ներկայացված գնային առաջարկի թողոր չափաբաժինների հանրագումարը համեմատելով հարկային մարմնից ստացված տվյալի հետ և ոչ առանձին-առանձին չափաբաժինների համար ներկայացված գնային առաջարկների հետ:

Վերոգրյալի հետ մեկտեղ, նաև հաշվի առնելով այն իրողությունը, որ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն Թնարավորություն չի ունեցել հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ դրոշմանիշային վճարի մասով ժամկետանց պարտավորություն ունենալու մասին իրական տեղեկություն ստանալու, իսկ հարկային մարմնից ստացված տեղեկատվությունը ուղղակի վկայել է այն մասին, որ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ն հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ չունի ժամկետանց հարկային պարտավորություն, ուստի և ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի ներկայացրած տեղեկությունը պետք է համարել իրականությանը համապատասխանող:

Անկախ թողորը թավարարելու կամ մերժելու իմիջից, ակնկալում եմ Ձեր հատակ դիրքորոշումը հարկային մարմնից ստացված տվյալի հետ մասնակցի գնային առաջարկը ըստ առանձին չափաբաժինների գնահատելու իրավաչափության վերաբերյալ:

Ելնելով վերոգրյալից՝

ԽՆԳՐՈՒՄ ԵՄ,

1. Դադարեցնել ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19 ծածկագրով գնահատող հանձնաժողովի 30.04.2019թ. ժամը 16:00-ին N6 արձանագրության 1-ին կետում շարադրված, ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ հայտը մերժելու մասին որոշումը,
2. Դադարեցնել ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19 ծածկագրով գնահատող հանձնաժողովի 10.05.2019թ. ժամը 16:00-ին N7 արձանագրության 2-ին կետում շարադրված, 32-րդ չափաբաժնով գնումը չկայացած Թամարելու մասին որոշումը,
3. Պարտավորեցնել ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19 ծածկագրով գնահատող հանձնաժողովին հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ ժամկետանց հարկային պարտավորություն չունենալու մասին ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ ներկայացրած Խայտարարությունը համարել իրականությանը համապատասխանող,
4. Պարտավորեցնել Գնահատողին սույն թողորում ներկայացված հիմնավորումների շրջանակում ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ-ի հայտը գնահատել հրավերի պահանջներին Թամարելու մասին համապատասխանող:

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ

Հարգելի թողորը ընտրող, հաշվի առնելով այն հնարավոր հանգամանքը, որ կարող է, որ չկարողանաք ապահովել մեր ներկայացուցչի մասնակցությունը թողորի ընտրության ժամանակ, ինչպես նաև հաշվի առնելով սույն թողորի առանձնահատկությունները, միջնորդում եմ սույն թողորը ընենել գրավոր ընթացակարգով:

Կից ներկայացնում եմ՝

1. Պետ սուրբի վճարման 16.05.2019թ. հ.000570 անդորրագիրը,
2. ՀԱՆ-ԳՀԱՊՁԲ-09/19 ծածկագրով ընթացակարգի գնահատող Թանձնաժողովի հ. 6 և հ.7 արձանագրությունների պատճենները,
3. անձնագրիս պատճենը,
4. 10.04.2019թ. ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ Խարկ վճարողի անձնական հաշվի ջարտի ջարվածքը,
5. 10.04.2019թ. ժամկետանց պարտավորությունը, տեղեկանալուն պես՝ 19.04.2019թ. դրությամբ մարված լինելու մասին ապացույցը՝ հարկային մարմնից ստացված ջարվածքը,
6. 10.04.2019թ. ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ գնային առաջարկի պատճենը:

Հարգանքով,

ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ ՍՊԸ տնօրեն

16.05.2019թ.

Դ. ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ

